T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/779
KARAR NO : 2021/715
KARAR TR : 27/12/2021

ÖZET: Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş.'nde 4857 sayılı Kanuna tabi olarak görev yapan davacının, üçüncü kişilerin davalı idare temsilciliklerine atanmasına ilişkin kararın iptali üzerine, açıkta geçirdiği döneme ilişkin kayıplarının tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M.K.
Vekili : Av. İ.K.
Davalı : Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş
Vekili : Av. B.E.Y.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Van Gölü Elektrik Dağıtım A.Ş.'de 4857 sayılı İş Kanununa tabi olarak görev yapan davacının Van Gölü Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin Özelleştirme kapsamına alındığından bahisle davalı idare bünyesinde yer alan temsilcilikler veya genel müdürlük emrine atamasının yapılması istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin 21/08/2013 tarihli ve 19421 sayılı işlemin, Van 2. İdare Mahkemesinin E.2016/93, K.2016/292 sayılı kararıyla iptal edilmesi sebebiyle mahrum kalınan özlük haklarının 25.550 TL'sinin hak edilen tarihten itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle davalı kurum aleyhine idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Van 2. İdare Mahkemesi E.2016/789, K.2016/1348 sayılı dosyasında 05/08/2016 tarihinde,** *"2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a. maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine"* karar vermiş, kararın istinaf başvurusunun kesin olarak reddedilmesiyle 26/10/2016 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

> *"...5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 1. maddesinde, İş Kanunu'na göre işçi sayılan kimselerle (o kanunun değiştirilen ikinci maddesinin Ç, D ve E fıkralarında istisna edilen işlerde çalışanlar hariç) işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde iş mahkemelerinin kurulacağı hükme bağlanmıştır.*
>
> *Dava dosyasının incelenmesinden; Van Gölü Elektrik Dağıtım A.Ş.'de 4857 sayılı İş Kanununa tabi olarak görev yapan davacının Van Gölü Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin Özelleştirme kapsamına alındığından bahisle davalı idare bünyesinde yer alan temsilcilikler veya genel müdürlük emrine atamasının yapılması istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin 21.08.2013 tarih ve 19421 sayılı işlemin, Van 2. İdare Mahkemesi'nin E.2016/93, K. 2016/292 sayılı kararıyla iptal edilmesi sebebiyle mahrum kalman özlük haklarının 25.550,00 TL'sinin hak edilen tarihten itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.*
>
> *Her ne kadar bakılan dava, Van 2. İdare Mahkemesi'nin E.2016/93, K. 2016/292 sayılı iptal kararı dayanak gösterilerek mahrum kalınan özlük hakların 25.550,00 TL'sinin ödenmesi talebiyle açılmış ise de, özelleştirme kapsamında çalışılan kurumun 26.07.2013 tarihinde Vangölü Enerji Yatırım A.Ş.'ne devrolduğu ve davacının davalı idare bünyesinde 4857 sayılı İş Kanununa tabi olarak çalıştığı anlaşıldığından, bakılan davanın görüm ve çözümünün İş Mahkemelerinin (Adli Yargı Yerinin) görev alanına girdiği sonucuna varılmıştır.*
>
> *Nitekim, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 7.5.2014 tarih ve E.2011/826, K.2014/2025; 18.05.2015 tarih ve E.2014/5336,K.2015/1879 sayılı kararları ile Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.12.2015 tarih ve E.2015/878,K.2015/911 sayılı kararı da bu yöndedir..."*

3. Davacı vekili, benzer yöndeki taleple bu kez adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. Van 1. İş Mahkemesi, E.2016/878, K.2018/613 sayılı dosyada 08/06/2018 tarihinde *"Davanın kısmen kabulüne"* karar vermiş, karar aleyhine istinaf yoluna başvurulmuştur.

5. Erzurum Bölge Adliye Mahkemesi (BAM) 6. Hukuk Dairesi, E.2018/3149, K.2021/247 sayılı dosyada, 29/01/2021 tarihinde *"mahkemece davanın HMK.nun 114/1-b maddesi uyarınca "yargı yolunun caiz olmaması" nedeniyle aynı yasanın 115/2. maddesi uyarınca usulden reddine karar verilmesi "* gerektiği görüşüyle *"Yerel mahkemenin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararının 6100 sayılı HMK nun 353/1 -a-6 maddesi uyarınca Ortadan kaldırılmasına, yargı yoluna ilişkin usulden karar vermek ve olumsuz görev uyuşmazlığı çıkarmak üzere dosyanın ilk derece mahkemesine gönderilmesine"* hükmederek dosyayı mahalline iade etmiştir. Kararın gerekçesi şu şekildedir:

> *"...Hukukumuzda yargı yolu için de görev tabiri kullanılmaktadır. Görev gibi, yargı yolu da kamu düzenine ilişkindir. Bu sebeple, yargılamanın her aşamasında mahkemenin davada yargı yolunun caiz olup olmadığını kendiliğinden gözetmesi gerekir.*
>
> *Taraflar arasındaki uyuşmazlık davalı kurumca yapılan 21.08.2013 tarih 19421 sayılı idari işlemin Van 2. İdare Mahkemesinin 2016/93 E 2016/292 K sayılı kararı ile iptal edilmesi nedeniyle davacının kurumda yeniden çalışmaya başlaması akabinde davalı kurum bünyesinde çalışmadığı sürede mahrum kaldığı parasal haklarının ödenmesine ilişkindir. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinin b fıkrasında belirtilen; ''İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel haklan doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında idari yargı yerinde görülmesi gerekmektedir. Danıştay'ın da idari yargının görevli olduğuna dair kararları da mevcut olduğu gibi aynı konuya ilişkin başka bir işçi tarafından açılan davada Erzurum Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesi tarafından 2018/3095 esas 2019-828 K sayılı davanın Tam Yargı Davası olmakla ilk derece idare mahkemesince delillerin toplanması ve esastan karar verilmesi amacıyla ortadan kaldırma kararı verildiği anlaşılmaktadır.*
>
> *Somut olayda mahkemece davanın HMK.nun 114/1-b maddesi uyarınca "yargı yolunun caiz olmaması" nedeniyle aynı yasanın 115/2. maddesi uyarınca usulden reddine karar verilmesi ve 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesinde, "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler." hükmü gereğince olumsuz görev uyuşmazlığı çıkarılması gerekirken, esasa girilerek davanın kısmen kabulüne karar verilmesi hatalıdır..."*

6. **Van 1. İş Mahkemesi E.2021/498, K.2021/678 sayılı dosyada 30/04/2021 tarihinde,** BAM iade kararındaki gerekçeler doğrultusunda *"Davanın usulden reddine"* karar vermiş, bu karar da istinaf edilmeksizin 17/06/2021 tarihinde kesinleşmiştir.

7. Oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için Van 1. İş Mahkemesi 22/11/2021 tarihli ve E.2021/498 sayılı üst yazısıyla dava dosyasını, idari yargı dosyası bilgileri ile beraber Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. Anayasanın 128. maddesinde devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütüleceği belirtilmiş, maddede *"kamu görevlisi"* kavramı tanımlanmayıp, *"kamu görevlisi tarafından yapılması gereken görevler"* sayılmıştır.

9. Öte yandan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda da*"kamu görevlisi"* kavramı tanımlanmamış, 4. maddesinde yalnızca kamu hizmetlerinin gördürüldüğü dört grup istihdam şeklinden bahsedilmiş olup, maddenin son fıkrasında işçiler hakkında bu Kanun hükümlerinin uygulanmayacağı açıkça vurgulanmıştır.

10. Olay ve dava tarihlerinde yürürlükte bulunan 5521 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesinin birinci fıkrasında, *"İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle (o kanunun değiştirilen ikinci maddesinin Ç, D ve E fıkralarında istisna edilen işlerde çalışanlar hariç) işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde iş mahkemeleri kurulur."* hükmüne yer verilmiştir.

11. 25/10/2017 tarih ve 30221 sayılı Resmi Gazete yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 5. maddesi şöyledir:

> *"İş Mahkemeleri 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemi adamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına...*
>
> *...Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara ilişkin dava ve işlere bakar."*

12. 4857 sayılı İş Kanunu'nun *"Amaç ve Kapsam"* başlıklı 1. maddesinin birinci fıkrasında, *"Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir."* 2. maddesinin ilk fıkrasında, *"Bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişiye işçi, işçi çalıştıran gerçek veya tüzel kişiye yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlara işveren, işçi ile işveren arasında kurulan ilişkiye iş ilişkisi denir. İşveren tarafından mal veya hizmet*

üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile işçinin birlikte örgütlendiği birime işyeri denir." hükümleri bulunmaktadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/12/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

14. 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesindeki *"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler"* hükmüne göre, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da ihtiva etmesi gerekir.

15. Kanun koyucu, 14. maddeye göre hukuk alanında olumsuz görev uyuşmazlığı doğması halinde her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme nazaran daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağını tanımıştır.

16. Olayda, adli yargı yerince, karşı görevsizlik kararı verilmekle birlikte, bununla yetinilmemiş, görevli merciin belirtilmesi için re'sen Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına da karar verilmiştir.

17. Bu haliyle, başvurunun her ne kadar davanın taraflarınca yapılmadığı ve 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönteme uyulmadığı anlaşılmış ise de, adli yargı yerince re'sen yapılan başvurunun 2247 sayılı Kanun'un 19.maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesi'nin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerekse Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacaktır. Sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

18. Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin ve Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

19. Dava, Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş.'nde 4857 sayılı Kanuna tabi olarak görev yapan davacının, üçüncü kişilerin davalı idare temsilciliklerine atanmasına ilişkin kararın iptali istemiyle açtığı davanın lehine sonuçlanması nedeniyle, açıkta geçirdiği döneme ilişkin maddi ve manevi kayıplarının tazmini istemiyle açılmıştır.

20. Davacı ile Vangölü EDAŞ arasında imzalanan işe başlamasına esas 25/09/2012 tarihli *"Belirsiz Süreli İş Sözleşmesinin"* 4. maddesinde; *"Gerekli görülen hallerde işçinin haklarına halel getirmeyecek şekilde yapmakta olduğu iş ile ilgili veya yapabileceği işe veya başka mahaldeki işyerine işçiyi nakletmeye işveren yetkilidir"* hükümleri bulunmaktadır.

21. Dava dosyalarının incelenmesinde; TEDAŞ Yönetim Kurulunun 07/06/2012 tarih, 16-200 sayılı kararıyla, devredilmiş veya devredilecek işyerlerinde oluşturulacak temsilcilikler emrinde sadece genel aydınlatma denetimlerinde istihdam edilmek üzere, 15 elektrik mühendisi ile 85 elektrik teknikerinin İŞ-KUR aracılığıyla gönderilen adaylar arasında mülakat sınavı ile seçilmesine karar verildiği, davacının bu kapsamda sınava girdiği ve tekniker olarak Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş. Bitlis il Müdürlüğü emrinde 25.9.2012 tarihinde işe başladığı, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun kararı ile 26.7.2013 tarihinde Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş'nin Van Gölü Enerji Yatırım A.Ş.'ne devri üzerine davacı ve diğer personelin de özel şirkete devrinin yapıldığı, davacının 12.8.2013 tarihli dilekçeyle genel aydınlatma bedellerinin tespitine yönelik denetim ve kontrol elemanı olarak Van Bölgesine bağlı temsilcilikte göreve başlatılması istemiyle yaptığı başvurunun 21.8.2013 tarih ve 19421 sayılı Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Personel Dairesi Başkanlığı işlemiyle reddedildiği, işleminin iptali istemiyle dava açtığı, açılan bu davanın davacının lehine sonuçlandığı ve davacının atamasının yapılmadığı dönemlerde oluştuğunu ileri sürdüğü maddi ve manevi zararlarının tazmini istemiyle işbu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

22. Bir kamu tüzel kişisi tarafından istihdam edilen kişi, bu göreve kamu hukuku kurallarına göre idari bir kararla atanmış ise, bu görevli kamu görevlisidir. Örneğin memurlar, idari bir kararla göreve atandıkları için tartışmasız olarak kamu görevlisi kabul edilirler.

23. Bir kamu tüzel kişisi ile istihdam edilen kişi arasındaki bağ, bir *sözleşme* ile kurulmuş ise, bu bağ *akdi* nitelikte bir bağdır. Ancak sadece *idari sözleşme* ile istihdam edilenler, kamu kurum veya kuruluşuna kamu hukuku bağı ile bağlı olduklarından kamu görevlisi olarak nitelendirilirler. Bu bağlamda; kamu tüzel kişisi tarafından bir "özel hukuk sözleşmesi" ile istihdam edilen kişilerin kamu görevlisi olarak kabulü mümkün değildir. Bunlar hizmet akdiyle çalışan ve iş hukukuna tabi olarak istihdam edilen işçilerdir.

24. Buna göre, işçi statüsündeki davacı ile davalı İdare arasında İş Sözleşmesinden kaynaklanan işçi – işveren ilişkisi bulunduğu;taraflar arasında düzenlenen iş sözleşmesinde,iş ve işyeri değişikliği hususunun da düzenlendiği gözetildiğinde; uyuşmazlığın, *işçi ve işveren arasında iş akdinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıkları* kapsamında adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

25. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Van 1. İş Mahkemesinin 30/04/2021 tarihli ve E.2021/498, K.2021/678 sayılı kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B.Van 1. İş Mahkemesinin 30/04/2021 tarihli ve E.2021/498, K.2021/678 sayılı davanın GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

27/12/2021 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Celal Mümtaz AKINCI	Birol SONER	Nilgün TAŞ	Doğan AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir TUNÇ	Nurdane TOPUZ	Ahmet ARSLAN